

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Α΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ίδρυση νέων Ιερών Μητροπόλεων και άλλες διατάξεις»

I. Γενικά

Το φερόμενο προς συζήτηση Νοσχ, όπως διαμορφώθηκε μετά την επεξεργασία του από τη Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, αποτελείται από τρία άρθρα. Με τις διατάξεις του άρθρου 1 διχοτομείται η Ιερά Μητρόπολη Αττικής στις Ιερές Μητροπόλεις αφενός Ιλίου, Αχαρνών και Πετρουπόλεως με έδρα το Ίλιο και αφετέρου Κηφισίας, Αμαρουσίου και Ωρωπού με έδρα την Κηφισιά, και κατανέμονται στις δύο νέες Μητροπόλεις οι υφιστάμενες οργανικές θέσεις ιεροκρηρύκων, διακόνων και εκκλησιαστικών υπαλλήλων της διχοτομούμενης Μητρόπολης Αττικής. Με τις διατάξεις του άρθρου 2 ορίζεται ότι παρατείνεται η αναστολή της ισχύος των διατάξεων του ν. 3653/2008 από τη λήξη της έως την 31η Δεκεμβρίου 2010, ενώ με το άρθρο 3 καθορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος του προτεινόμενου Νοσχ.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων του Νοσχ

1. Επί του άρθρου 1 παρ. 1

Με την υπό ψήφιση ρύθμιση, όπως αναφέρθηκε, διαιρείται η Ιερά Μητρόπολη Αττικής σε δύο νέες Ιερές Μητροπόλεις.

Η εδαφική περιοχή της Εκκλησίας της Ελλάδος υποδιαιρείται σε εκκλησιαστικές επαρχίες, και ειδικότερα στην Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών και τις Ιερές Μητροπόλεις, οι οποίες αποτελούν ν.π.δ.δ. (άρθρο 1 παρ. 4 του Καταστατικού Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος, ν. 590/1977). Στο άρθρο 11 παρ. 1 του Καταστατικού Χάρτη (στο εξής Κ.Χ.) αναφέρονται ονομαστικώς 76 Μητροπόλεις. Εξ αυτών, 41 υπάγονται στην Αυτοκέφαλη Εκκλησία της Ελλάδος και 35 στο Οικουμενικό Πατριαρχείο, συμφώνως προς τη διάκριση που ισχύει μετά την Πατριαρχική και Συνοδική Πράξη του 1928 και τον ν.

3615/1928. Στις 41 Μητροπόλεις της Αυτοκέφαλής Εκκλησίας της Ελλάδος προστίθενται η Μητρόπολη Καρπενησίου, η οποία ιδρύθηκε δυνάμει της παρ. 2 εδ. β' του ίδιου άρθρου του Κ. Χ., η Μητρόπολη Γλυφάδας, η οποία ιδρύθηκε με το άρθρο 6 παρ. 2 του ν. 3027/2002 και η Μητρόπολη Σταγών και Μετεώρων, μία εκ των προσωρινών και προσωποπαγών Μητροπόλεων που ιδρύθηκαν με το άρθρο 12 του ν. 1951/1991. Με την τελευταία διάταξη (άρθρο 12 του ν. 1951/1991) ιδρύθηκε και η προσωρινή και προσωποπαγής Μητρόπολη Γουμένισσης, Αξιουπόλεως και Πολυκάστρου, η οποία συμπεριλαμβάνεται στις Μητροπόλεις του Οικουμενικού Θρόνου (για μία συνοπτική κριτική της ίδρυσης των ανωτέρω προσωρινών Μητροπόλεων βλ. Ι. Κονιδάρη, Εγχειρίδιο Εκκλησιαστικού Δικαίου, 2000, σελ. 145 – 146). Συνεπώς, ο συνολικός αριθμός των εκκλησιαστικών επαρχιών ανέρχεται σήμερα σε 81.

Ο Καταστατικός Χάρτης δεν περιέχει εξουσιοδοτική διάταξη για τη διαδικασία ίδρυσης, συγχώνευσης ή κατάργησης των Μητροπόλεων. Η ίδρυση, επομένως, νέων, η συγχώνευση ή η κατάργηση παλαιών είναι δυνατή μόνο με νόμο. Τα όρια των Μητροπόλεων, η ονομασία και η έδρα τους καθορίζονται με κανονιστικές αποφάσεις της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας, οι οποίες δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (βλ. Ι. Κονιδάρη, όπ.π., σελ. 145, Σ. Τρωϊάνο – Γ. Πουλή, Εκκλησιαστικό Δίκαιο, 2003, σελ. 354). Ειδικώς, όμως, ως προς τις Μητροπόλεις του Οικουμενικού Θρόνου έχει κριθεί ότι «η μεταβολή της εδαφικής περιφέρειας όμορων Μητροπόλεων που συνεπάγεται περιορισμό της εδαφικής περιφέρειας του Οικουμενικού Πατριαρχείου δεν είναι επιτρεπτή παρά μόνο με τη συναίνεσή του» (ΣτΕ 4068/1981, 534/1999 [Τμ. Γ'], ΝοΒ 2001, σελ. 323 επ.).

2. Επί του άρθρου 2

Με την προτεινόμενη διάταξη ορίζεται ότι «η αναστολή ισχύος των διατάξεων του ν. 3653/2008 (Α' 49) παρατείνεται από τη λήξη της (31.12.2009, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 40 του ν. 3734/2009, Α' 8) έως 31.12.2010». Η εν λόγω παρ. 2 του άρθρου 40 του ν. 3734/2009 προβλέπει ότι «η ισχύς του ν. 3653/2008 (ΦΕΚ Α' 49) αρχίζει την 1.1.2010, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου ισχύει από 1.1.2009».

Σχετικώς σημειώνεται ότι η διάταξη του άρθρου 40 παρ. 2 του ν. 3734/2009 δεν θίγει, κατά ρητή διατύπωση (όπως, άλλωστε, και το ακροτελεύτιο άρθρο 58 του ν. 3653/2008), τις επί μέρους διατάξεις του ν. 3653/2008, οι οποίες διαλαμβάνουν διαφορετικό χρόνο έναρξης ισχύος. Δεδομένου, επομένως, ότι οι διατάξεις των άρθρων 29 παρ. 4 εδ. α', 47 παρ. 3α εδάφιο 8 και 51 παρ. 2 του ν. 3653/2008 ορίζουν διαφορετικό χρονικό ση-

μείο έναρξης ισχύος των ρυθμίσεων που θεσπίζουν, εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 40 παρ. 2 του ν. 3734/2009 και, συνεπώς, η ισχύς τους δεν αναστέλλεται. Υπό το φώς των ανωτέρω, η παράταση της αναστολής της ισχύος τους περιλαμβάνει τις λοιπές διατάξεις του ν. 3653/2008.

Αθήνα, 8.2.2010

Ο εισηγητής
Δημήτρης Κανελλόπουλος
Προϊστάμενος του Τμήματος Διεθνών
και Αμυντικών Μελετών
Ειδικός επιστημονικός συνεργάτης

Ο προϊστάμενος του Β΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Στέφανος Κουτσουμπίνας
Επ. Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Θράκης

Ο προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών